

Összefoglaló
az Európai Unió Bírósága szellemi tulajdont érintő ügyekben hozott ítéleteiről

2014/I. negyedév

JOGÉRVÉNYESÍTÉSRE VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-314/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberster Gerichtshof (Ausztria)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Constantin Film Verleih GmbH, München, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH

Alperes: UPC Telekabel Wien GmbH

Tényállás:

A felperesek – két filmgyártó cég – észlelték, hogy filmjeik engedélyük nélkül megtekinthetők, illetve letölthetők egy weboldalon. E két társaság kérelmére az osztrák bíróságok megtiltották az alperes internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatónak, hogy ügyfelei részére hozzáférést biztosítson az említett weboldalhoz. Az alperes úgy véli, hogy ilyen intézkedés vele szemben nem rendelhető el. A tényállás idején ugyanis ő nem állt semmilyen üzleti kapcsolatban a weboldal üzemeltetőivel, és nem sikerült bizonyítani azt sem, hogy ügyfelei jogsértő módon jártak volna el. Ezen kívül azt állítja, hogy az alkalmazható különféle blokkoló intézkedések műszakilag egyébként is kijátszhatók, továbbá arra hivatkozik, hogy ezen intézkedések túlságosan költségesek lennének.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29/EK irányelv² 8. cikkének (3) bekezdését³, hogy **a jogi védelem alatt álló teljesítményeket az interneten a jogosult engedélye nélkül hozzáférhetővé tevő személy** (a 2001/29/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése) **az e jogi védelem alatt álló teljesítményekhez hozzáférő személyek számára hozzáférést nyújtó szolgáltató szolgáltatásait veszi igénybe?**

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Csak akkor engedhető-e meg a magáncélra szolgáló többszörözés (a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja) és a járulékos vagy közbenső jellegű többszörözés (a 2001/29/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése), ha a többszörözés alapjául szolgáló mintát jogszerűen többszörözték, terjesztették vagy tették a nyilvánosság számára hozzáférhetővé?

3. Amennyiben az első vagy második kérdésre igenlő választ kell adni, és ezért a felhasználó számára hozzáférést nyújtó szolgáltatóval szemben a 2001/29/EK irányelv 8. cikkének (3) bekezdése alapján ideiglenes intézkedést kell hozni:

Összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen az érdekeltek alapvető jogainak az uniós jog által megkívánt összemérésével, hogy a hozzáférést biztosító szolgáltatónak teljesen általánosan (tehát konkrét intézkedések elrendelése nélkül) megtiltsák, hogy ügyfeleinek

¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=149924&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=330370>

² Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

³ A tagállamok biztosítják, hogy a jogosultak kérelmezhesek az ideiglenes intézkedést olyan közvetítő szolgáltatókkal szemben, akiknek a szolgáltatásait harmadik személy szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése céljából veszi igénybe. [8. cikk (3) bekezdés]

hozzáférést nyújtson egy bizonyos weboldalhoz, amíg e weboldalon kizárólag vagy túlnyomórészt a jogosult engedélye nélkül tesznek hozzáférhetővé tartalmakat, *ha* a hozzáférést biztosító szolgáltató elkerülheti az e tilalom megsértése miatti preventív bírságot, *ha* bizonyítja, hogy egyébként minden elvárható intézkedést megtett?

4. A harmadik kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen az érdekeltek alapvető jogainak az uniós jog által megkívánt összemérésével, hogy a hozzáférést biztosító szolgáltatót *bizonyos intézkedések* megtételére kötelezzék annak érdekében, hogy ügyfeleinek megnehezítse a jogellenesen hozzáférhetővé tett tartalmat magában foglaló weboldalhoz való hozzáférést, *ha* ezen intézkedések számottevő erőfeszítést igényelnek, de különösebb műszaki ismeretek nélkül is könnyedén kijátszhatók?

Döntés:

1. Az a személy, aki valamely weboldalon védelem alatt álló műveket tesz hozzáférhetővé a jogosultak engedélye nélkül, az e műveket megtekintő személyek internet-hozzáférést biztosító szolgáltató társaságának szolgáltatásait használja. Így tehát az olyan **hozzáférést nyújtó szolgáltató**, mint az alperes, **amely ügyfelei részére hozzáférést biztosít a valamely harmadik fél által interneten hozzáférhetővé tett művekhez, olyan közvetítő szolgáltató, amelynek szolgáltatásait szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése céljából veszik igénybe.** A Bíróság hangsúlyozza, hogy az irányelv, amelynek az a célja, hogy a jogosultak számára magas szintű védelmet biztosítson, nem követeli meg, hogy a szerzői jogot sértő személy és azon közvetítő szolgáltató között, akivel szemben az intézkedés elrendelhető, konkrét jogviszony álljon fenn. Annak bizonyítása sem szükséges, hogy a hozzáférést biztosító szolgáltató ügyfelei valóban megtekintik a harmadik fél weboldalán elérhető, védelem alatt álló műveket, hiszen az irányelv úgy rendelkezik, hogy azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamoknak meg kell tenniük annak érdekében, hogy az irányelvnek megfeleljenek, nem csak az kell legyen a célja, hogy megszüntessék a szerzői és szomszédos jogokat sértő cselekményeket, hanem az is, hogy megelőzzék azokat.

2. Figyelembe véve az első kérdésre adott választ, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

3. A tagállamok által az irányelv alapján meghatározandó intézkedések – mint például a teljesítendő feltételekre és a követendő eljárásra vonatkozó intézkedések – részletes végrehajtási szabályai a nemzeti jog hatálya alá tartoznak. E nemzeti szabályoknak, éppúgy, mint azok nemzeti bíróságok általi alkalmazásának, tiszteletben kell tartaniuk az irányelvből, valamint az általa hivatkozott jogforrásokból következő korlátozásokat. Az intézkedés alapvetően a szerzői és szomszédos jogokat állítja szembe az (internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatókhoz hasonló) gazdasági szereplőket megillető vállalkozási szabadsággal, valamint az internet-felhasználókat megillető információs szabadsággal. Márpedig, amikor különféle alapjogok ütköznek egymással, a tagállamoknak kell ügyelniük arra, hogy az uniós jogon alapuló értelmezésre támaszkodjanak, és arra, hogy nemzeti jogrendjük biztosítsa az ezen alapjogok közötti megfelelő egyensúlyt.

A Bíróság úgy véli, hogy **az intézkedés – amellyel egy internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatónak megtiltják, hogy ügyfelei részére hozzáférést biztosítson valamely olyan weboldalhoz, amely a jogosultak engedélye nélkül tesz elérhetővé védelem alatt álló műveket – nem ellentétes az érintett alapjogokkal**, azzal a kettős feltétellel, ha a hozzáférést nyújtó szolgáltató által tett intézkedések nem fosztják meg szükségtelenül a felhasználókat attól a lehetőségtől, hogy a rendelkezésre álló információkhoz megengedett módon hozzáférjenek, és azzal a hatással járnak, hogy megakadályozzák, vagy legalábbis nehezen kivitelezhetővé teszik a védelem alatt álló művek engedély nélküli megtekintéseit, továbbá komoly visszatartó erőt gyakorolnak az internet-felhasználókra a részükre a szellemi

tulajdonjog megsértésével hozzáférhetővé tett művek megtekintését illetően. Az internet-felhasználók számára – csakúgy, mint az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatók számára – biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy jogaikat bíróság előtt érvényesíthessék. A nemzeti hatóságok és bíróságok feladata annak vizsgálata, hogy e feltételek teljesülnek-e.

4. Figyelembe véve a harmadik kérdésre adott választ, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a negyedik kérdésre nem szükséges válaszolni.

C-583/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – főtanácsnoki indítvány⁴

A kérdést előterjesztő bíróság: Riigikohus (Észtország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Syntax Trading OÜ

Alperes: Maksu- ja Tolliamet

Tényállás:

2010. február 15-én egy palack formatervezési mintaként lajstromozásra került az Észt Köztársaságban. 2010 decemberében egy ukrán kereskedelmi társaság az „Original” elnevezésű szájvíz 63700 darab palackjából álló áruküldeményt küldött a Syntax Trading OÜ (a továbbiakban: felperes) részére. 2010. december 6-án az Acerra arról értesítette az adó- és vámhivatalt (a továbbiakban: alperes), hogy a felperes az Acerra formatervezési mintaoltalommal védett mintájával megegyező palackba töltött terméket kísérel meg az országba szállítani. Az alperes további vizsgálatot végzett, melynek eredményeképpen megállapította, hogy az áru részét képező palackok annyira hasonlítanak az oltalom alatt álló mintához, hogy alapos okkal feltételezhető a szellemi tulajdonjog megsértése, ezért az árukat lefoglalta.

A felperes fellebbezést nyújtott be az alpereshez, továbbá keresetet indított az Acerra ellen a formatervezési mintaoltalom törlése érdekében. Az alperes elutasította a felperesnek az áru kiadására vonatkozó kérelmét arra tekintettel, hogy az ellentétes lenne a 1383/2003 rendelettel, mert a lefoglalt áru észtországi forgalmazása sértené az Acerra szellemi tulajdonjogát.

A felperes keresetet indított a tallini közigazgatási bíróság előtt azt kérve, hogy kötelezzék az alperest a lefoglalt és vámfelügyelet alatt tartott áru feletti vámfelügyelet megszüntetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy a vámhatósági vizsgálat megállapította, hogy az áru összetéveszthetőségig hasonló, de nem szögezte le, hogy kalóz áruval van szó; továbbá a vámhatóságok megsértették az eljárásjogi követelményeket, mivel az előírt határidőn belül nem indult eljárás annak megállapítására, hogy megvalósult-e a szellemi tulajdonjog megsértése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. **A vámservernél is lefolytatható-e** az 1383/2003 rendelet⁵ 13. cikkének (1) bekezdésében említett "eljárás [...] annak megállapítására, hogy [...] megvalósult-e szellemi tulajdonjogot [helyesen: **a szellemi tulajdonjog**] megsértése", vagy külön kell választani a vámhatóságoktól a rendelet III. fejezete szerinti, "az ügyben határozathozatalra jogosult hatóság[ot]?"

⁴ Az indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=146941&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=109074>

⁵ Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK tanácsi rendelet

2. Az 1383/2003 rendelet (2) preambulumbekzdése a rendelet egyik céljaként említi a fogyasztóvédelmet, a (3) preambulumbekzdés értelmében pedig olyan eljárást kell bevezetni, amely lehetővé teszi a vámhatóságok számára, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő áruk Közösség vámterületére történő beléptetésének tilalmát a lehető leghatékonyabban érvényesíthessék anélkül, hogy ez az említett rendelet (2) preambulumbekzdésében és az 1891/2004 végrehajtási rendelet⁶ (1) preambulumbekzdésében hivatkozott jogszerű kereskedelem szabadságát fenyegetné.

Összeegyeztethető-e e célokkal, hogy az 1383/2003 rendelet 17. cikkében **meghatározott intézkedések csak akkor alkalmazhatók, ha a jogosult megindítja** a rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében említett, **a szellemi tulajdonjog megsértésének megállapítására irányuló eljárást, vagy e célok lehető leghatékonyabb megvalósítására tekintettel a vámhatóság is megindíthatja a megfelelő eljárást?**

Főtanácsnoki indítvány:

1. A 1383/2003 rendelet 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem zárja ki azt, hogy a tagállamok felhatalmazzák a vámhatóságokat az e rendelkezésben említett eljárás lefolytatására, azzal a feltétellel, hogy az említett hatáskört a nemzeti jog részletesen meghatározza, a vámhatóságok oly módon járnak el, amely biztosítja függetlenségüket és pártatlanságukat, a meghallgatáshoz való jogot tiszteletben tartják és a bírósági felülvizsgálat lehetősége adott.

2. A 1383/2003 rendelet 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem zárja ki azt, hogy a tagállamok annak lehetőségéről rendelkezzenek, hogy a vámhatóságok a rendelkezésben említett eljárást formálisan maguk is megindíthatják.

SZABADALMI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-555/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – végzés⁷

A kérdést előterjesztő bíróság: Tribunal Arbitral necessário (Portugália)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Merck Canada Inc.

Alperes: Accord Healthcare Ltd és társai

Tényállás:

1991. október 11-én a Merck Canada Portugáliában szabadalmi bejelentést tett, a többek között a Singulair és a Singulair junior nevű gyógyszerekben megtalálható Montelukast sodium nevű hatóanyagra vonatkozóan. 1998. október 2-án Portugáliában megadták a szabadalmat. Az Unióban az e hatóanyagot tartalmazó gyógyszerre vonatkozó első forgalomba hozatali engedélyt Finnországban adták ki, 1997. augusztus 25-én.

1999. február 3-án a Merck Canada a portugál szabadalommal érintett gyógyszer tekintetében kiegészítő oltalmi tanúsítvány (a továbbiakban: KOT) iránti kérelmet nyújtott be a portugál nemzeti hatóságnál. A társaság részére a Montelukast sodium nevű hatóanyag tekintetében 2000. január 10-én adták meg a tanúsítványt.

2012. november 6-án a Merck Canada keresetet indított többek között aziránt, hogy a bíróság kötelezze az alapeljárás alpereseit az említett hatóanyagot tartalmazó generikus gyógyszerek

⁶ Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági rendelkezésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló 1383/2003/EK tanácsi rendelet végrehajtási rendelkezéseinek elfogadásáról szóló, 2004. október 21-i 1891/2004/EK bizottsági rendelet

⁷ A végzés magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=148021&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&oc=c=first&part=1&cid=93530>

gyártásától, importálásától és/vagy annak a portugál piacon történő forgalmazásától való tartózkodásra. Keresetének alátámasztásaként a Merck Canada a rendelet 13. cikke alapján a KOT teljes oltalmi idejét szeretne volna érvényesíteni, amely 2014. augusztus 17-éig tart. Érvelését arra a tényre alapítja, hogy a KOT az alapszabadalom oltalmi idejének lejártától kezdve lép hatályba, amely 2013. október 2-án, vagyis az említett szabadalom Portugáliában történt megadásától számított tizenöt év leteltével jár le, a régi portugál szabadalmi szabályozás értelmében (amely ebben az esetben 20 évnél hosszabb oltalmi időt jelent). A Merck Canada szerint a tanúsítvány 2013. október 3-ától kezdve lép hatályba, még hozzá tíz hónap és tizenöt napnyi időtartamra, vagyis 2014. augusztus 17-éig terjedően, még akkor is, ha ezen időszakot hozzáadva az ő tulajdonában lévő alapszabadalomhoz e társaság az említett hatóanyag tekintetében tizenöt évet meghaladó időtartamig élvezheti a kizárólagos jogot. Következésképpen az alapeljárás alperesei által gyártott generikus gyógyszereket e tanúsítvány lejártáig nem lehet forgalmazni a portugál piacon. Az alapeljárás alperesei viszont arra hivatkoznak, hogy a rendelet célja az, hogy az Unión belül az adott gyógyszer tekintetében kiadott első forgalomba hozatalai engedély keltétől számított legfeljebb tizenöt év időtartamra biztosítson kizárólagos jogot a szabadalom és a tanúsítvány jogosultjának.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló 469/2009/EK rendelet⁸ (a továbbiakban: KOT rendelet) 13. cikkét⁹, hogy azzal nem ellentétes, ha a szabadalommal érintett találmány hasznosítására vonatkozó kizárólagossági időszak – egy gyógyszerek vonatkozásában megadott KOT-ra tekintettel – meghaladja az [uniós] piacon első alkalommal kiadott [FHE] kiadásának időpontjától számított tizenöt évet (a fent említett 13. cikk (3) bekezdésében foglalt meghosszabbításra tekintet nélkül)?

Döntés:

A Bíróság korábban már kimondta, hogy az a személy, aki egyaránt jogosultja a szabadalomnak és a tanúsítványnak, legfeljebb tizenöt év kizárólagosságot élvezhet az érintett gyógyszerre az Unión belül kiadott első forgalomba hozatali engedély keltétől számítva¹⁰. Rámutatott továbbá arra, hogy KOT rendelet 13. cikke (1) bekezdése értelmében vett, „a[z Unión] belüli első forgalomba hozatal” kifejezés a tagállamok bármelyikében kiadott első engedélyre utal, és nem a kérelem szerinti tagállamban kiadott első engedélyre. Ugyanis kizárólag ez az értelmezés tudja biztosítani azt, hogy a szabadalom által nyújtott oltalom ugyanabban az időpontban járjon le valamennyi olyan tagállamban, ahol e tanúsítványt ezt megelőzően kiadták.

Az alapeljárás szerinti ügyben a Merck Canada tulajdonában lévő alapszabadalom oltalma alatt álló hatóanyagot tartalmazó gyógyszerekre vonatkozó első forgalomba hozatali engedélyt Finnországban adták ki 1997. augusztus 25-én. Az alapszabadalom Portugáliában történt megadásának időpontjától és a tanúsítványnak a KOT rendelet 13. cikke alkalmazásából eredő elméleti érvényességi idejétől függetlenül, az alapszabadalom és a KOT által együttesen biztosított kizárólagos jog maximális időtartama nem haladhatja meg azt a tizenöt éves összydőtartamot, amelyet 1997. augusztus 25-étől kell számítani.

⁸ A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (kodifikált változat) (HL 2009. L 152., 1.).

⁹ A tanúsítvány időtartama az alapszabadalom jogszabályban meghatározott oltalmi idejének lejártakor kezdődik, és az alapszabadalom iránti bejelentés benyújtásának napja és a termék Közösségen belüli forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély keltezésének napja között eltelt időszak öt évvel csökkentett időtartamával megegyező ideig tart. A tanúsítvány időtartama mindazonáltal – az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően – nem haladhatja meg a kezdetének napjától számított öt évet. [13. cikk (1)-(2) bekezdés]

¹⁰ A C-617/12. sz. Astrazeneca-ügyben 2013. november 14-én hozott végzés 42. pontja (ld: 2013/IV. összefoglaló)

Ebből következően a KOT rendelet 13. cikkével – együtt olvasva a (9) preambulumbekezdéssel – ellentétes, ha az a személy, aki egyaránt jogosultja valamely szabadalomnak és tanúsítványnak, e tanúsítványnak az említett 13. cikk alkalmazásával kiszámított érvényességi időtartama teljes egészére igényt tarthat olyan esetben, amikor ezen időszak alapján őt valamely hatóanyag tekintetében az Unión belüli első forgalomba hozatalai engedély keltétől számítva tizenöt évet meghaladó kizárólagossági időszak illetve meg az e hatóanyagból álló vagy azt tartalmazó gyógyszer tekintetében.

Valamely jogosult részére az alapszabadalom és a KOT által együttesen biztosított kizárólagos jog maximális időtartama tehát nem haladhatja meg a hatóanyagot tartalmazó gyógyszerekre vonatkozóan – az Unión belül – kiadott első forgalomba hozatali engedély keltétől számított tizenöt éves időtartamot.

C-11/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – főtanácsnoki indítvány¹¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Bayer CropScience AG

Alperes: Deutsches Patent- und Markenamt

Tényállás:

A felperes európai szabadalom (alapszabadalom) jogosultja. A szabadalmi oltalom alatt álló izoxadifen úgynevezett védőanyag, egy olyan anyag, amelyet a növényvédő szerhez adnak hozzá abból a célból, hogy kiküszöböljék vagy csökkentsék a növényvédő szer által egyes növényekre gyakorolt fitotoxikus hatásokat. A felperes növényvédő szerekre vonatkozó KOT kiadását kérte az „Izoxadifen és annak sói és észterei” elnevezésű termékre. Kérelmét a 2003. március 21-én kiadott, a MaisTer elnevezésű növényvédő szer forgalomba hozatalára vonatkozó ideiglenes engedélyre alapozta. Ez az engedély a MaisTer hatóanyagaiként a foramszulfuron, izoxadifen (védőanyag) és jodoszulfuron kémiai vegyületeket jelöli meg.

A német hivatal azzal az indokkal utasította el a KOT iránti kérelmet, hogy az ideiglenes engedély nem elegendő a tanúsítvány kiadásához, továbbá a kérelem csak egyetlen hatóanyagra vonatkozik, engedélyezni azonban egy hatóanyag-kombinációt engedélyeztek.

A felperes keresetet indított a határozattal szemben, amelyben rámutatott arra, hogy az Európai Bíróság időközben több olyan határozatot hozott, amelyek már nem igazolják az elutasítási okok fenntartását. Ezt a jogorvoslati kérelemmel kapcsolatban eljáró nemzeti bíróság jogi iránymutatásban erősítette meg, rámutatott azonban arra, hogy a kérelem más okokból adott esetben elutasítható. A védőanyag esetében nem hatóanyagról és így nem a 1610/96 rendelet értelmében vett termékről van szó, mivel a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK rendelet kifejezetten különbséget tesz a hatóanyagok, a védőanyagok és a kölcsönhatás-fokozók között. Ez – álláspontja szerint – azt jelenti, hogy a védőanyagokra nem adható oltalmi tanúsítvány.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a növényvédő szerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló 1610/96/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésében¹² és 1. cikkének 8. pontjában¹³ szereplő

¹¹ Az indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147824&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=99334>

¹² A termékre tanúsítványt kell adni, ha abban a tagállamban, amelyben a 7. cikk szerinti bejelentést benyújtották, a bejelentés napján

a) a termék hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll;

termék, valamint 1. cikkének 3. pontjában¹⁴ szereplő hatóanyag fogalmát, hogy a védőanyag is e fogalmak alá tartozik?

Főtanácsnoki indítvány:

A főtanácsnok álláspontja szerint nyilvánvaló, hogy az 1610/96 rendelet formálisan nem zárja ki a KOT védőanyagra történő igénylését, erre tekintettel nincs olyan érv, amely kizárná azt, hogy egy védőanyagra KOT-ot lehessen kiadni, amennyiben eleget tesz különösen a hatóanyagokra vonatkozó feltételeknek. A rendelet értelmében KOT csak olyan, alapszabadalom alatt álló kémiai anyagra adható ki, amely általános vagy különleges hatást fejt ki a növényekre vagy a növények részeire, és amely önmagában, illetve egy vagy több hatóanyagot tartalmazó készítmény összetevőjeként a növények életfolyamatainak befolyásolására irányul, ideértve a védőanyagokat is [1610/96 rendelet 1. cikke 1. pont b) alpontja]. Ezért elegendő, ha valamely kémiai anyag olyan kémiai vagy biológiai hatást vált ki, amely szerves részét képezi egy olyan ok-okozati láncolatnak, amelynek célja, hogy a növényekre vagy a növények részeire általános vagy különleges növény-gyógyszerészeti hatást fejtsen ki. Az a körülmény, hogy a forgalomba hozatal keretében ez a hatás növényvédő hatásnak, az adott termék pedig védőanyagnak minősül, nem zárja ki azt, hogy a szóban forgó anyagra KOT-ot adjanak. Ebből következően a nemzeti bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy az állított növény-gyógyszerészeti hatás valóban fennáll.

Az 1610/96i rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében és 1. cikkének 8. pontjában szereplő „*termék*”, valamint 1. cikkének 3. pontjában szereplő „*hatóanyag*” fogalmát ezért úgy kell értelmezni, hogy e fogalmak alá tartozik *minden olyan anyag, így adott esetben a védőanyag is, amely eleget tesz az e rendelkezésekben foglalt feltételeknek.*

C-631/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem¹⁵

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberster Patent- und Markensenat (Ausztria)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Arne Forsgren

Alperes: Österreichisches Patentamt

Tényállás:

Felperes jogosultja az 1990. május 31-ei elsőbbséggel Ausztriára is megadott európai szabadalomnak, melynek elnevezése „Protein D – a haemophilus influenzae-hez kapcsolódó igd fehérje”. Az e szabadalomban meghatározott anyagot (a továbbiakban: Protein D) a Synflorix nevű oltóanyag tartalmazza. E gyógyszer forgalomba hozatalát az Európai Közösség Bizottsága 2009. március 30-ai határozatával engedélyezte.

A Synflorix csecsemők és kisgyermek számára kifejlesztett oltóanyag, a pneumococcus által okozott megbetegedések, különösen a középfülgyulladás ellen. Az oltóanyag a Pneumococcus poliszacharidok tíz szerotípusát tartalmazza, amelyek a hordozófehérjékhez

b) a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalát engedélyezték a 91/414/EGK irányelv 4. cikke vagy annak megfelelő nemzeti jogszabályalapján;

c) a termékre még nem adtak tanúsítványt;

d) a b) pontban említett engedély a termék növényvédő szerként történő forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély.

[3. cikk (1) bekezdés]

¹³ "Termék": a 3. pontban meghatározott hatóanyagok, vagy egy növényvédő szer hatóanyagainak kombinációja. [1. cikk 8. pont]

¹⁴ "Hatóanyagok": anyagok vagy mikroorganizmusok, beleértve a vírusokat is, amelyek általában vagy meghatározott módon hatást fejtenek ki káros szervezetek ellen; vagy a növényeken, növényi részeken vagy növényi termékeken. [1. cikk 3. pont]

¹⁵ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147889&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=103482>

kapcsolódnak, tehát azokhoz molekulárisan kötődnek. Az ilyen kötést „kovalens” kötésnek is nevezik. A tíz esetből nyolcánál a Protein D a hordozófehérje. Ennélfogva a gyógyszer az alapszabadalommal védett Protein D-t önmagában nem, csak az abban lévő más anyagokkal kovalens (molekuláris) kötésben tartalmazza.

A felperes KOT iránti igényt nyújtott be az osztrák hivatalhoz a Protein D nevű termék vonatkozásában. A kérelmet az alperes elutasította. Álláspontja szerint a Synflorix nevű gyógyszer pneumococcus elleni oltóanyag, ebből a szempontból a Protein D csak segédanyagnak minősül; KOT-ot azonban csak hatóanyagra lehet adni. A fellebbezési tanács megerősítette azt a határozatot. Kifejtette, tény, hogy a Protein D hatóanyag, azonban önmagában nem található meg a Synflorix gyógyszerben. Ennek az az oka, hogy a gyógyszerben ez az anyag – kovalens kötéssel – más hatóanyagokhoz kapcsolódik. Ezáltal – a fellebbezési tanács álláspontja szerint – a gyógyszerben új hatóanyagok vannak, amelyek különböznek annak meglévő összetevőitől (Pneumococcus poliszacharidok és hordozófehérjék). Az alapszabadalommal védett Protein D termék ezért nem rendelkezik gyógyszerként engedéllyel.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A KOT rendelet 1. cikke b) pontja¹⁶ és 3. cikkének a)¹⁷ és b) pontja¹⁸ alapján a további feltételek fennállása esetén **ki lehet-e adni oltalmi tanúsítványt valamely alapszabadalommal védett hatóanyagra** (a jelen esetben a Protein D-re), **ha ezt a hatóanyagot a gyógyszer** (a jelen esetben a Synflorix) **más hatóanyagokkal kovalens (molekuláris) kötésben tartalmazza, e hatóanyag azonban megőrzi a saját hatását?**

2. Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

2.1. A KOT rendelet 3. cikkének a) és b) pontja alapján ki lehet-e adni oltalmi tanúsítványt valamely alapszabadalommal védett anyagra (a jelen esetben a Protein D-re), ha ez az anyag egyetlen saját gyógyhatással rendelkezik (a jelen esetben mint Haemophilus-influenzae baktériumok elleni [eredeti 3. o.] oltóanyag) a gyógyszer engedélye azonban nem erre a gyógyhatásra vonatkozik?

2.2. A KOT rendelet 3. cikkének a) és b) pontja alapján ki lehet-e adni oltalmi tanúsítványt valamely alapszabadalommal védett anyagra (a jelen esetben a Protein D-re), ha az engedély ezt az anyagot a tulajdonképpeni a hatóanyag (a jelen esetben a Pneumococcus poliszacharidok) „hordozójaként” határozza meg, amely „adjuvánsként” ezen anyag hatását erősíti, azonban ez a hatás a gyógyszer engedélyében nincs kifejezetten megnevezve?

SZERZŐI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-30/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem (2014. január 22.)

Tárgy: adatbázisok szerzői jogi és sui generis védelme, szerződéskötési szabadság korlátozása

A kérdést előterjesztő bíróság: Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Ryanair Ltd.

Alperes: PR Aviation BV

¹⁶ E rendelet alkalmazásában "termék": egy gyógyszer hatóanyaga vagy hatóanyagainak kombinációja. [1. cikk b) pont]

¹⁷ A termékre tanúsítványt kell adni, ha abban a tagállamban, amelyben a 7. cikk szerinti bejelentést benyújtották, a bejelentés napján a termék hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll. [3. cikk a) pont]

¹⁸ A termékre tanúsítványt kell adni, ha abban a tagállamban, amelyben a 7. cikk szerinti bejelentést benyújtották, a bejelentés napján a termék gyógyszerként történő forgalomba hozatalát – az esettől függően – a 2001/83/EK irányelv vagy a 2001/82/EK irányelv szerint engedélyezték. [3. cikk b) pont]

Tényállás:

Az alapügy tényállása szerint a PR Aviation BV egy weboldalt üzemeltet, amelyen a fogyasztók „fapados” légitársaságok járatainak adatait böngészhetik, árakat hasonlíthatnak össze, és jegyeket válthatnak, utóbbit jutalék ellenében. Az egyszeri keresés lebonyolításához szükséges adatokat a PR Aviation BV automatikus úton másolja ki többek között egy adatállományból, amely a felperes fogyasztók számára is hozzáférhető weboldalához kapcsolódik. Az alperesnek, mielőtt hozzáférhetett volna a felperes weboldalához, annak általános szerződési feltételeit el kellett fogadnia, amelyek többek között megtiltják a felperes weboldaláról történő kereskedelmi célú adatgyűjtést. A felperes keresetét arra alapozta, hogy az alperes megsértette az adatállományból eredő jogait, és ezért jogellenesen járt el. A Ryanair Ltd. keresetében egyrészt az adatbázisok védelmére vonatkozó uniós (96/9 irányelv¹⁹) és holland nemzeti jogszabályokra (holland szerzői jogi törvény és adatbázisokról szóló törvény), másrészt pedig az adatállománnyal összekapcsolt weboldalának általános szerződési feltételekben foglalt tilalomra hivatkozott, és az alperes jogsértő magatartástól való eltiltása mellett kártérítést követelt.

Az első fokon eljáró bíróság a szerzői jog megsértése tekintetében helyt adott a Ryanair keresetének, amely ítélet ellen az alperes fellebbezett. A másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, és egészében elutasította a Ryanair keresetét. Az elutasítás okaként a másodfokú bíróság lényegében a holland szerzői jogi törvénynek azon rendelkezését jelölte meg, amely szerint nem minősül az adatállományon fennálló szerzői jog megsértésének az állomány jogszerű felhasználója általi olyan többszörösítés, amely szükséges az adatállományhoz való hozzáféréshez és az adatállomány rendeltetésszerű felhasználásához. A felülvizsgálat alapján eljáró holland Legfelsőbb Bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a kérdéses adatbázis nem esik sem szerzői jogi, sem az adatbázisra vonatkozó sui generis oltalom alá, ugyanakkor kérdésesnek tartja, hogy a szerződési szabadságnak a 96/9 irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséből, valamint 8. és 15. cikkéből eredő korlátozásai olyan adatbázisokra is vonatkoznak-e, amelyek nem élvezhetnek szerzői jogi vagy sui generis védelmet.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az olyan online-adatbázisokra is kiterjed-e a 96/9 irányelv hatálya, amelyeket nem véd az irányelv II. fejezete alapján szerzői jog és az irányelv III. fejezete alapján sui generis jog sem, mégpedig olyan értelemben, hogy az említett irányelv 15. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikke (1) bekezdésének és 8. cikkének (értelmszerű vagy nem értelmszerű) alkalmazásában e tekintetben sem korlátozható szerződésben az ilyen adatbázisok felhasználásának szabadsága?

C-355/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet²⁰ (2014. január 23.)

Tárgy: Műszaki intézkedések fogalma

A kérdést előterjesztő bíróság: Tribunale di Milano (Olaszország)

Az alapeljárás felei:

Felperesek: Nintendo Co. Ltd, Nintendo of America Inc., Nintendo of Europe GmbH

Alperesek: PC Box Srl, 9Net Srl

¹⁹ Az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

²⁰ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=146686&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&oc=first&part=1&cid=139552>

Tényállás:

A felperes vállalatok, amelyek tagjai egy videojátékokat készítő és gyártó csoportnak, e játékokhoz asztali és kézi konzolokat is forgalomba hoznak. A felperesek műszaki intézkedésként a konzolokba felismerő rendszert telepítettek, valamint titkosított kóddal látták el azon fizikai hordozókat, amelyekre a szerzői jogi védelemben részesülő videojátékokat rögzítették. Hatásukat tekintve ezek az intézkedések megakadályozzák a videojátékok jogellenes másolatainak használatát. A kód nélküli játékok a Nintendo által forgalmazott kétféle készülék közül egyiken sem működnek. Ezek a műszaki intézkedések megakadályozzák azon programok, játékok és általában minden olyan multimédiás tartalom használatát a konzolokon, amelyek nem a Nintendótól származnak.

A felperesek tudomást szereztek az alperes készülékeinek létezéséről, amelyek a konzolba történő beépítést követően megkerülik a hardveren található védelmi rendszert, és lehetővé teszik a hamisított videojátékok használatát. Mivel a felperesek úgy vélték, hogy a PC Box készülékeinek elsődleges célja az volt, hogy megkerüljék és kijátsszák a Nintendo játékok védelmére szolgáló műszaki intézkedéseket, eljárást indítottak az alperesek ellen a Tribunale di Milano előtt. A PC Box szerint ugyanakkor a Nintendo vállalatoknak valójában az a célja, hogy megakadályozzák egy olyan független szoftver használatát, amely nem minősül jogellenes videojáték-másolatnak, hanem az a rendeltetése, hogy a konzolok teljes kihasználása érdekében lehetővé tegye azokon MP3 fájlok, filmek és videók lejátszását.

Az előzetes döntéshozatalra kérdéseket előterjesztő bíróságnak kétségei voltak afelől, hogy az olyan műszaki intézkedések alkalmazása, mint amilyeneket az alapügyben a Nintendo alkalmazott, nem lépi-e túl a 2001/29/EK irányelvnek²¹ a (48) preambulumbekzdésére figyelemmel értelmezett 6. cikkében előírtakat. Erre tekintettel az eljáró olasz bíróság az Európai Bírósághoz fordult. Az Európai Bírósághoz intézett kérdések a 2001/29/EK irányelv 6. cikkének értelmezésére irányultak.

Döntés:

Az Európai Bíróság döntésében rögzítette, hogy a „hatásos műszaki intézkedés” fogalma széles körűen került meghatározásra a 2001/29/EK irányelvben, és beletartozik a hozzáférés-ellenőrzési vagy védelmet nyújtó eljárással – így például kódolással, titkosítással vagy a mű vagy más teljesítmény egyéb átalakításával – vagy másolatkészítést ellenőrző mechanizmus útján történő ellenőrzés. Így a Bíróság megállapította, hogy az olyan műszaki intézkedések, mint amilyenekről az alapügyben szó van (vagyis amelyek részben a játékok fizikai hordozóiba vannak beépítve, részben pedig a konzolokba, és amelyek a kettő között interakciót tesznek szükségessé), a 2001/29 irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti „hatásos műszaki intézkedések” fogalma alá tartoznak, ha azok célja a jogosult irányelv által védelemben részesített jogait sértő cselekmények megakadályozása vagy korlátozása.

A hatásos műszaki intézkedések megkerülése elleni jogi védelem mértékének értékelésével kapcsolatban a Bíróság kimondta továbbá, hogy az értékelést nem a szerzői jog jogosultja által meghatározott sajátos rendeltetés alapján kell elvégezni. Az értékelés lehetséges szempontjainak vizsgálata során figyelembe kell venni azt a tényét, hogy a szerzői jog jogosultja által nem engedélyezett cselekmények elleni jogi védelemnek tiszteletben kell tartania az arányosság elvét, és nem tilthatja meg azon eszközöket vagy tevékenységeket, amelyek gazdaságilag jelentős célja vagy használata nem arra irányul, hogy a műszaki intézkedések megkerülésével megkönnyítse az ilyen cselekményeket. A Bíróság ítélete szerint a nemzeti bíróság feladata megvizsgálni, hogy vannak-e más olyan intézkedések vagy a

²¹ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

konzolokba nem beépített eszközök, amelyek kevesebb problémát vagy korlátozást jelentenének a harmadik személyek tevékenységei szempontjából, ugyanakkor hasonlóképpen védenék e jogosult jogait. A Bíróság szerint e célból célszerű figyelembe venni többek között a különböző típusú műszaki intézkedésekkel kapcsolatos költségeket, a bevezetés műszaki és gyakorlati szempontjait, valamint az arra vonatkozó összehasonlítást, hogy e különböző típusú műszaki intézkedések mennyire hatásosak a jogosult jogainak védelme szempontjából, mindazonáltal ezen intézkedéseknek nem kell feltétlenül hatásosnak lenniük. Szintén a nemzeti bíróság feladata megvizsgálni az említett műszaki intézkedések megkerülésére alkalmas eszközök, termékek vagy alkatrészek célját. E tekintetben – a szóban forgó körülmények függvényében – különösen azt tekinti a Bíróság relevánsnak, hogy a harmadik személyek ténylegesen hogyan használják azokat. A nemzeti bíróság többek között megvizsgálhatja, hogy ténylegesen milyen gyakran használják ezen eszközöket, termékeket vagy alkatrészeket a szerzői jogot sértő módon, valamint hogy milyen gyakran használják azokat olyan célokra, amelyek nem sértik az említett jogot.

C-41/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem²² (2014. január 27.)

Tárgy: követő jogdíj fizetésére kötelezett személye

A kérdést előterjesztő bíróság: Cour de cassation (Franciaország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Christie's France SNC

Alperes: Syndicat national des antiquaires

Tényállás:

Az alapügyben a jogvita tárgyát annak a gyakorlatnak a jogi megítélése képezi, hogy a Christie's France SNC aukciós ház az általános értékesítési feltételek közé illesztett egy olyan kikötést, amely szerint a követő jogi díj megfizetése a vevőt terheli. A francia szellemi tulajdonjogról szóló törvény értelmében (összhangban a 2001/84/EK irányelv²³ szabályával) a követő jogi díj az eladót terheli. A Syndicat national des antiquaires álláspontja szerint a Christie's France SNC által alkalmazott szerződéses feltétel sérti a francia szellemi tulajdonról szóló törvényt, és kérte, hogy az ilyen gyakorlatot minősítsék tisztességtelen versenymagatartásnak, illetve állapítsák meg érvénytelenségét.

A másodfokon eljáró cour d'appel megállapította, hogy a francia törvény és a 2001/84/EK irányelv kizárják a követő jogi díj megfizetésére irányuló kötelezettség szerződéses áttelepítését a vevő és az eladó között. A Christie's France SNC felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Cour de cassation úgy ítélte meg, hogy a jogvita eldöntéséhez a 2001/84/EK irányelv értelmezése szükséges, ezért az Európai Bírósághoz fordult.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében található szabályt, amely szerint a követő jogdíj megfizetése az eladót terheli, hogy véglegesen az eladó viseli e költséget, szerződésben kikötött eltérés lehetősége nélkül?

²² A kérelem kivonata magyarul a következő oldalon érhető

el:<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=149575&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=436606>

²³ Az eredeti műalkotás szerzőjét megillető követő jogról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

A kérdést előterjesztő bíróság: Svea hovrätt (Svédország)

Az alapeljárás felei:

Felperesek: Nils Svensson, Sten Sjögren, Madelaine Sahlman, Pia Gadd

Alperes: Retriever Sverige AB

Tényállás:

Az alapeljárás felperesei valamennyien újságírók, olyan újságcikkeket írtak, melyek egyrészt a Göteborgs-Posten újságban, másrészt a Göteborgs-Posten internetes honlapján jelentek meg. Az alperes Retriever Sverige olyan internetes oldalt működtet, amelyen ügyfeleinek igényeik szerint más internetes honlapokon megjelent cikkekre mutató, kattintható linkek listáját nyújtja. A felek között nem vitatott, hogy e cikkek a Göteborgs-Posten újság honlapján szabadon hozzáférhetőek voltak. Az alapeljárás felperesei kártérítés iránti keresetet nyújtottak be a Retriever Sverige ellen, azzal az indokkal, hogy e társaság egyes cikkeiket engedély nélkül használta fel azért, hogy ügyfelei számára hozzáférhetővé tette azokat. Az elsőfokú bíróság elutasította a felperesek keresetét, majd a másodfokon eljáró bíróság az internetes linkek jogi megítélésével kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárás keretében a linkek használatának szerzői jogi megítélésével összefüggő kérdéseket terjesztett az Európai Bíróság elé. A svéd fellebbviteli bíróság által feltett kérdések tulajdonképpen arra irányultak, hogy egy, az interneten fellelhető műre mutató link más személy weboldalán történő elhelyezése a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilvánossághoz közvetítést valósít-e meg, illetve ennek megítélése függ-e attól, hogy a mű, amelyre a link mutat, olyan weboldalon van, amelyhez bárki korlátozás nélkül hozzáférhet, vagy a hozzáférés valamilyen módon korlátozott.

Döntés:

Az Európai Bíróság döntésében kimondta, hogy a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt „közvetítés” cselekményének megtörténtét szélesen kell értelmezni, így megállapítható, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között, védett művekre mutató kattintható linkek szolgáltatása az említett rendelkezés értelmében „hozzáférhetővé tételnek”, és következésképpen „közvetítésnek” minősül. A „nyilvánosság” követelményének teljesülését a Bíróság szintén megállapította, mivel a kattintható linket elhelyező személy által működtetett internetes oldal valamennyi lehetséges felhasználóját célozza, tehát meghatározatlan, viszonylag jelentős számú címzettet.

A Bíróság rögzítette továbbá, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat alapján ahhoz, hogy a szóban forgó cselekmény a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti „nyilvánossághoz közvetítés” fogalma alá tartozzon, szükséges az is, hogy a közvetítés (jelen esetben a linkelés), amely ugyanazon művekre irányul, mint az eredeti közvetítés, és amelyre – az eredeti közvetítéshez hasonlóan – az interneten keresztül kerül sor, egy új nyilvánosságot célozzon meg. Az alapügyhöz hasonló esetben ugyanakkor az eredeti közvetítésben megcélzott közönség a weboldal lehetséges látogatóinak összessége, mivel az eredeti weboldalon szereplő művekhez való hozzáférést semmilyen intézkedés nem korlátozza, tehát azokhoz minden internethasználó (a linket elhelyező weboldal minden használója is)

²⁴ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147847&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=191849>

szabadon hozzáférhet a linket használó weboldal üzemeltetőjének beavatkozása nélkül. A Bíróság álláspontja szerint ebben az esetben a jogosult által az eredeti közvetítés engedélyezésekor figyelembe vett nyilvánosságnak a részét képezik a linket elhelyező weboldal látogatói is. Ezen körülményekre tekintettel a Bíróság úgy ítélte meg, hogy új nyilvánosság hiányában, a szerzői jog jogosultjainak engedélye nem szükséges az alapügyben szóban forgóhoz hasonló nyilvánosságához közvetítés esetében. Ezen a Bíróság álláspontja szerint az sem változtat, ha a linkre kattintáskor a mű azt a benyomást keltve jelenik meg, hogy az a linket tartalmazó oldalon található, míg valójában egy másik internetes oldalról származik.

A Bíróság mindazonáltal azt is kimondta, hogy abban az esetben, ha a kattintható link lehetővé teszi a linket tartalmazó weboldal felhasználói számára a védett műveket magában foglaló weboldal által alkalmazott műszaki intézkedés megkerülését, és ekképpen olyan beavatkozást jelent, amely nélkül az említett felhasználók nem érhetnék el a közvetített műveket, e felhasználók összességét új nyilvánosságnak kell tekinteni, amelyet a szerzői jog jogosultjai az eredeti közvetítés engedélyezésekor nem vettek figyelembe, és ennek folytán a jogosultak engedélye szükséges az ilyen nyilvánosságához közvetítéshez.

A svéd bíróságnak a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésének jogharmonizációs szempontú értelmezésével kapcsolatban előterjesztett kérdésére a Bíróság kimondta, hogy az irányelv szóban forgó rendelkezésében foglaltakkal ellentétes, ha az adott tagállam a nyilvánosságához közvetítés fogalmát úgy határozza meg, hogy az szélesebb cselekményi kört fedjen le, mint amely e rendelkezésben szerepel.

VÉDJEJYJOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-65/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet²⁵

A kérdést előterjesztő bíróság: Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Leidseplein Beheer B.V., Henrikus Jacobus Marinus De Vries

Alperes: Red Bull GmbH, Red Bull Nederland B.V.

Tényállás:

A Red Bull többek között a 32. osztályba tartozó áruk (alkoholmentes italok) tekintetében lajstromozott „Red Bull Krating-Daeng” Benelux-védjegy jogosultja 1983. július 11-ei bejelentési nappal. De Vries ugyanezen osztályba tartozó áruk vonatkozásában az 1983. július 14-én lajstromozott „The Bulldog” szó-/ábrás védjegyek, az 1999. július 14-én lajstromozott „The Bulldog” szóvédjegy, valamint a 2000. június 15-én lajstromozott „The Bulldog Energy Drink” szó-/ábrás védjegyek jogosultja.

A Red Bull kérelmezte a bíróságnál, hogy kötelezzék De Vriest arra, hogy tartózkodjon a „Red Bull” szóvédjegyhez fűződő jogainak további megsértésétől, különösen a „Bull” szóelemet tartalmazó megjelöléssel ellátott energiatalok előállításától és forgalmazásától. A jogorvoslati eljárás során a bíróság nem adott helyt De Vries azon érvelésének, miszerint a hasonló megjelölés használatát alapos ok indokolja, tekintettel arra, hogy a „The Bulldog” védjegy használata saját márkájának történetébe, valamint értékesítési és

²⁵ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147501&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&oc=c=first&part=1&cid=108837>

marketingstratégiájába illeszkedik, mivel a „The Bulldog” megjelölést már jóval a Red Bull védjegyének bejelentése előtt jóhiszeműen használta kereskedelmi névként.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 89/104/EGK irányelv²⁶ 5. cikkének (2) bekezdését²⁷, hogy az e rendelkezés értelmében vett „**alapos ok**” – mint kimentési lehetőség – **akkor is fennállhat, ha a jóhírnevet élvező védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést az érintett harmadik személy, illetve személyek már az említett védjegy bejelentése előtt jóhiszeműen használta, illetve használták?**

Döntés:

A Bíróság kifejtette, hogy a 89/104 irányelv általános jelleggel arra irányul, hogy egyensúlyba hozza a védjegyjogosultnak a védjegy alapvető funkciójának biztosításához fűződő érdekét, és a többi gazdasági szereplő azon érdekét, hogy olyan megjelölések álljanak rendelkezésükre, amelyek alkalmasak áruik és szolgáltatásaik jelölésére. A védjegyjogosult jogainak az említett irányelv szerinti védelme nem feltétel nélküli, mivel ez a védelem az említett érdekek egyensúlyba hozatal érdekében különösen azokra az esetekre korlátozódik, amikor a jogosult elég ébernek mutatkozik ahhoz, hogy fellépjen a védjegyére esetlegesen veszélyt jelentő megjelölések más gazdasági szereplők általi használatával szemben²⁸.

Az olyan védjegyoltalmi rendszerben, mint amelyet a Benelux egyezmény a 89/104 irányelv alapján elfogadott, ha a jóhírnévvel rendelkező védjegy jogosultjának sikerül bizonyítania az irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében említett sérelmek valamelyikét, akkor a jóhírű védjegyhez hasonló megjelölést használó harmadik személy feladata annak bizonyítása, hogy az ilyen megjelölés használatának alapos oka van. Az „alapos ok” fogalmát ebből következően úgy kell értelmezni, hogy az nem csupán objektív kényszerítő okokat ölel fel, hanem a jóhírű védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használó harmadik személy szubjektív érdekeivel is összefügg. Ezért az „alapos ok” fogalmának nem az a célja, hogy egy jóhírű védjegy és egy ahhoz hasonló, a védjegy bejelentését megelőzően is használt megjelölés közötti konfliktust szabályozzon, vagy, hogy az említett védjegy jogosultját megillető jogokat korlátozza, hanem hogy egyensúlyt teremtsen a kérdéses érdekek között. Az, ha egy harmadik személy arra hivatkozik, hogy alapos oka van egy jóhírű védjegyhez hasonló megjelölés használatára, nem eredményezheti annak elismerését, hogy megilletik őt a lajstromozott védjegyhez fűződő jogok, viszont arra kényszeríti a jóhírű védjegy jogosultját, hogy tűrje el a hasonló megjelölés használatát.

A kérdést előterjesztő bíróságnak annak megállapításához, hogy egy jóhírű védjegyhez hasonló megjelölésnek a védjegy bejelentését megelőző, harmadik személy általi használata „alapos oknak” minősíthető-e a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében, és igazolhatja-e azt, hogy ez a harmadik személy kihasználja az említett védjegy jóhírnevét, különösen két tényezőt figyelembe véve kell értékelést végeznie.

Először is azt kell megállapítania, hogy milyen mértékű az említett megjelölés elfogadottsága és ismertsége az érintett vásárlóközönség körében. [A jelen ügyben nem vitatott, hogy a „The Bulldog” megjelölést 1983-tól vagy még régebb óta használják valamennyi vendéglátóipari áru és szolgáltatás vonatkozásában.]

²⁶ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK tanácsi irányelv

²⁷ Bármelyik tagállam előírhatja továbbá, hogy a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki hozzájárulása nélkül gazdasági tevékenység körében a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használ az árujegyzekekben szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve, hogy a védjegy a tagállamban jóhírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. [5. cikk (2) bekezdés]

²⁸ A C-145/05. sz. Levi Strauss ügyben 2006. április 27-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3703. o.] 29-30. pontjai

Másodszor a megjelölés használójának szándékát kell megvizsgálni. E tekintetben ahhoz, hogy a jóhírű védjegyhez hasonló megjelölés használatát jóhiszeműnek lehessen minősíteni, figyelembe kell venni a megjelölés használatával érintett áruk és szolgáltatások és a védjegy árujegyzékében szereplő áru közötti hasonlóság mértékét, valamint azt, hogy az említett megjelölést mikor használták először az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruval azonos áru vonatkozásában, és hogy a védjegy mikor szerzett jóhírnevet. Egyrészt, amikor valamely megjelölést egy jóhírnevű védjegy bejelentése előtt olyan áruk és szolgáltatások vonatkozásában használtak, amelyek a védjegy árujegyzékében szereplő áruhoz kapcsolhatók, e megjelölésnek az utóbbi áru tekintetében történő használata azon áruk és szolgáltatások választéka természetes bővítésének tűnhet, amelyekkel kapcsolatban az említett megjelölés már bizonyos fokú ismertségre tett szert az érintett vásárlóközönség körében. [A jelen esetben nem vitatott, hogy a De Vries vendéglátóipari áruk és szolgáltatások vonatkozásában, italárusítás keretében használja a „The Bulldog” megjelölést. Ezért a megjelölésnek az érintett vásárlóközönség körében élvezett ismertségére és a megjelölés használatával érintett áruk és szolgáltatások jellegére tekintettel az említett megjelöléssel ellátott csomagolással történő energiaital-értékesítés nem a Red Bull védjegy jóhírnevének kihasználására irányuló kísérletnek, hanem a De Vries által kínált áruk és szolgáltatások választéka tényleges kibővítésének tekinthető. Ezt a benyomást erősítene, ha a „The Bulldog” megjelölést már azelőtt használták volna energiaitalok vonatkozásában, hogy a Red Bull Krating-Daeng védjegy jóhírnevet szerzett volna.] Másrészt, minél ismertebb bizonyos áru- és szolgáltatásválaszték tekintetében egy hasonló, jóhírnevű védjegy bejelentését megelőzően használt megjelölés, annál inkább kínálkozik a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal azonos áru tekintetében történő használata, és ez még inkább érvényesül abban az esetben, ha ez az áru jellegénél fogva hasonlít azon áruk és szolgáltatások választékához, amelyek tekintetében ezt a megjelölést korábban használták.

A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a **jóhírű védjegy jogosultjának** a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „**alapos oknál” fogva túrnie kell, hogy harmadik személy a védjegyéhez hasonló megjelölést az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruval azonos áru vonatkozásában használjon, amennyiben bizonyítást nyer, hogy ezt a megjelölést a védjegy bejelentését megelőzően, azonos áru vonatkozásában, jóhiszeműen már használták. Annak eldöntéséhez, hogy ez így van-e, a nemzeti bíróságnak különösen a következő szempontokat kell figyelembe vennie:**

- az említett **megjelölés elfogadottsága és ismertsége** az érintett vásárlóközönség körében;
- a **megjelölés eredeti használatával érintett áruk és szolgáltatások és a jóhírű védjegy árujegyzékében szereplő áru közötti hasonlóság mértéke**, és
- a védjegyhez hasonló **megjelölés ezen áru tekintetében történő használatának gazdasági és kereskedelmi jelentősége**.

C-409/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet²⁹

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberster Patent- und Markensenzat (Ausztria)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Pfahnl Backmittel GmbH

Alperes: Backaldrin Österreich The Kornspitz Company GmbH

²⁹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=148746&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=202917>

Tényállás:

A Backaldrin a „KORNSPITZ” osztrák szóvédjegy jogosultja, e védjegy alatt ténylegesen egy sütőkeveréket gyárt, amelyet elsősorban pékeknek értékesít. Vevői a sütőkeverékből jellegzetes ízű és formájú süteményt készítenek. A pékek és az általuk ellátott élelmiszerkereskedések e süteményekre a védjegyjogosult engedélyével a „Kornspitz” megjelölést használják. A „Kornspitz” kifejezéssel megjelölt sütemény Ausztriában sokhelyütt kapható, és az a végső fogyasztók széles körében ismert és kedvelt.

Az első fokon eljáró szerv megállapításai szerint a végső fogyasztók túlnyomó része úgy véli, hogy a „Kornspitz” a péksütemények bizonyos fajtáját jelöli, nem pedig egy adott vállalkozástól való származását. A versenytársak és a pékek ellenben tudnak arról, hogy a „Kornspitz” megjelölés esetében egy védjegyről van szó.

A Pfahnl a védjegy törlését kérte arra alapozva, hogy a köznapi nyelvben a „Kornspitz” kifejezést olyan különleges sütemény megjelölésére használják, amely sötét lisztből, tehát „Korn”-ból (rozsból) áll, és mindkét végén orsóformájú, tehát „spitz”-ben (csúcsban) végződik. A megjelölés a német nyelvben szokásossá vált a releváns közönség (gyártók, fogyasztók, kereskedők) körében, és kizárólag az effajta áruk megjelölésére szolgál. Ezért nem alkalmas arra, hogy a védjegyjogosult áruit mások áruitól megkülönböztesse.

A Backaldrin arra hivatkozik, hogy legalábbis a pékek továbbra is védjegyként észlelik a megjelölést. A törlés ezért nem fogadható el az árujegyzékben szereplő azon áruk tekintetében, amelyet a pékek vásárolnak. De a „péksütemények” és „sütemények” esetében sem csak a végső fogyasztók észlelése bír jelentőséggel, hanem a gyártóé, pékeké és élelmiszerkereskedőké is.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az **árúknak, illetve szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált-e a megjelölés a 2008/95/EK irányelv³⁰ 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja³¹ értelmében véve, ha**
a) **jóllehet a kereskedők tudnak arról, hogy e tekintetben a származás megjelöléséről van szó, ezt azonban rendszerint nem fedik fel a végső fogyasztók előtt, és**
b) **a végső fogyasztók a védjegyet többé ezen okból (sem) a származás megjelöléseként, hanem azon áruk, illetve szolgáltatások szokásos neveként észlelik,** amelyek vonatkozásában a védjegyet lajstromozták.

2. Már **akkor is fennáll-e a 2008/95/EK irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett "mulasztás",** ha a védjegyjogosult tétlen marad, noha a kereskedők nem hívják fel a fogyasztók figyelmét arra, hogy lajstromozott védjegyről van szó?

3. **Meg kell-e állapítani a védjegyoltalom megszűnését azon megjelölés tekintetében, amely a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében szokásos névvé vált a végső fogyasztók, de nem a kereskedelem körében,** akkor, és csak akkor, ha a végső fogyasztók rá vannak utalva e megjelölésre, mert nincsenek megfelelő alternatívák?

Döntés:

1. Az első kérdés lényegében arra irányul, hogy a megállapítható-e a védjegy oltalmának megszűnése egy olyan áru tekintetében, amelyre vonatkozóan a védjegyet lajstromozták, ha a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében az említett védjegy csak az áru végső felhasználóinak szempontjából vált az áru szokásos nevévé. A Bíróság korábban már kimondta, hogy amennyiben egy lajstromozott védjeggyel jelölt áru értékesítésében közvetítők vesznek részt, akkor azt az érintett fogyasztói kört, amelynek a szempontjából

³⁰ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

³¹ Az (1) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül a védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani, ha a lajstromozás napját követően a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében a megjelölés a forgalomban azoknak az áruknak, illetve szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált, amelyekre lajstromozták. [12. cikk (2) bekezdés a) pont]

értékelni kell azt a kérdést, hogy az említett védjegy a forgalomban a szóban forgó áru szokásos nevévé vált-e, az összes végső fogyasztó, illetve felhasználó, és – az érintett áru jellemzőitől függően – a forgalmazásban részt vevő valamennyi szakember alkotja³². A végső fogyasztók, illetve felhasználók érzékelésének azonban általában döntő szerepe van. Egy olyan helyzetben, mint amilyenről az alapügyben szó van, amelyben – és ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie – a végső felhasználók az érintett védjegy megkülönböztető képességének elvesztését érzékelik, a megkülönböztető képesség elvesztése a védjegyoltalom megszűnésének megállapítását eredményezheti. Önmagában az a körülmény, hogy az eladók tudnak az említett védjegy létezéséről és az általa jelzett származásról, még nem zárja ki a védjegyoltalom megszűnését. **Megállapítható ezért a védjegy oltalmának megszűnése egy olyan áru tekintetében, amelyre vonatkozóan a védjegyet lajstromozták, ha a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében az említett védjegy csak az áru végső felhasználói szempontjából vált az áru szokásos nevévé.**

2. A második kérdés arra keresi a választ, hogy „mulasztásnak” minősül-e, ha a védjegyjogosult nem ösztönzi az eladókat arra, hogy használják a védjegyet az említett védjegy árujegyzékében szereplő áru forgalmazása során.

A Bíróság rámutatott arra, hogy a védjegy megkülönböztető képességének elvesztése csak abban az esetben róható fel a védjegyjogosultnak, ha az az ő cselekménye vagy mulasztása következtében állt be. A mulasztás azt is jelentheti, hogy a védjegyjogosult nem hivatkozott megfelelő időben a kizárólagos jogára azért, hogy az illetékes hatóságtól a harmadik személyeknek a védjeggyel összetéveszthető megjelölés használatától való eltiltását kérje³³. Az említett fogalom azonban nem korlátozódik erre a mulasztásfajtára, hanem magában foglal minden olyan mulasztást, amellyel a védjegyjogosult a védjegye megkülönböztető képességének megőrzését illetően nem bizonyul kellően körültekintőnek. Ezért olyan esetben, amikor a védjegyjogosult által szolgáltatott anyagból készült áru eladói általában nem tájékoztatják vevőiket arról, hogy a szóban forgó áru jelölésére használt megjelölést védjegyként lajstromozták, és ezzel elősegítik a védjegy szokásos névvé válását, a védjegyjogosult tétlensége – hogy nem próbálja arra ösztönözni az eladókat, hogy használják az említett védjegyet – mulasztásnak minősíthető. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megvizsgálása, hogy a jelen ügyben a Backaldrin próbálta-e ösztönözni az általa szolgáltatott sütőkeverékből készült péksüteményeket árusító pékeket és élelmiszer-kereskedőket arra, hogy a KORNSPITZ védjegyet a vevőikkel folytatott kereskedelmi kapcsolattartás során használják. Mindezek alapján **„mulasztásnak” minősül, ha a védjegyjogosult nem ösztönzi az eladókat arra, hogy használják a védjegyet az említett védjegy árujegyzékében szereplő áru forgalmazása során.**

3. A harmadik kérdés lényegében arra irányul, hogy a védjegyoltalom megszűnésének megállapításához szükséges-e annak eldöntése, hogy a forgalomban szokásos névvé vált védjeggyel jelölt áru esetében léteznek-e más elnevezések is.

A Bíróság álláspontja szerint a védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani, ha a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében a megjelölés a forgalomban azoknak az áruknak, illetve szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált, amelyekre lajstromozták. Amennyiben ilyen eset merül fel, nincsen jelentősége annak, hogy vannak-e az árura, illetve szolgáltatásra más elnevezések is, mivel ez nem változtat azon a megállapításon, hogy az említett védjegy elvesztette megkülönböztető képességét amiatt, hogy a forgalomban szokásos névvé vált. **A védjegyoltalom megszűnésének megállapításához tehát nem szükséges annak eldöntése, hogy a forgalomban szokásos névvé vált védjeggyel jelölt áru esetében léteznek-e más elnevezések is.**

³² A C-371/02. sz. Björnekulla Fruktindustrier ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5791. o.] 26. pontja

³³ A C-145/05. sz. Levi Strauss ügyben 2006. április 27-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3703. o.] 19. pontja

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: BGW Marketing- & Management-Service GmbH

Alperes: Bodo Scholz

Tényállás:

A „BGW Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft (a német egészségügyi ágazat országos szövetsége)” szóvédjegyet 2006. december 11-én lajstromozta a német hivatal. A védjegy törlése iránt kérelmet terjesztettek elő az alábbi korábbi elsőbbségű védjegy alapján.

A német hivatal a kérelemnek részben helyt adott. Az összetéveszthetőséget megállapíthatónak találta, kiemelve, hogy a támadott védjegyben a „BGW” betűsor bír megkülönböztető képességgel, a „Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft” szavak az érintett áruk és szolgáltatások vonatkozásában leíró jellegűnek minősülnek.

A jogorvoslati eljárás során a bíróság megállapította, hogy mindkét védjegy azonos árukra, és részben azonos, részben hasonló szolgáltatásokra vonatkozik. Az eljáró bírósági tanács álláspontja szerint az ellentartott védjegy domináns eleme a „BGW” betűsor; a támadott védjegy esetében a „Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft” szóösszetétel az árujegyzék tekintetében leíró jellegűnek minősül, ezért a későbbi védjegy által keltett összbemérés szempontjából is a „BGW” betűsor a domináns. A bíróság véleménye alapján kizárt, hogy valamely összetett védjegy egyik elemének, a jelen ügyben a későbbi „BGW Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft” védjegy – betűszónak tekintendő – „BGW” betűsorának domináns vagy legalábbis önálló megkülönböztető pozíciót tulajdonítson, ha a betűelem mindössze járulékos pozíciót foglal el. Az Európai Unió Bíróságának a C-90/11. és C-91/11. sz. egyesített ügyekben hozott döntésére³⁵ tekintettel az eljáró nemzeti bíróság úgy ítélte meg, hogy jelen ügyben a megjelölések összetéveszthetőségének vizsgálatakor is jelentőséggel bírhat az a körülmény, hogy a támadott megjelölés egy leíró jellegű szóösszetétel és egy önmagában nem leíró jellegű betűsor egymás mellé helyezéséből áll, ezért előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy **azonos és hasonló áruk és szolgáltatások esetében fennállhat a fogyasztók részéről az**

³⁴ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150361&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc c=first&part=1&cid=208480>

³⁵ Az irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azt alkalmazni kell az olyan szómegjelölésre, amely egy leíró jellegű szóösszetétel és egy önmagában nem leíró jellegű betűsor egymás mellé helyezéséből áll, ha a vásárlóközönség azért értékeli e betűsort a leíró jellegű szavak rövidítéseként, mert azok kezdőbetűit tükrözi, és a szóban forgó védjegy összességében tekintve így leíró jellegű adatokból, illetve rövidítésekéből álló szóösszetételként értelmezhető, ennél fogva nem alkalmas a megkülönböztetésre. [Id: 2012/I. összefoglaló]

összetévesztés veszélye, amennyiben egy olyan megkülönböztető képességgel rendelkező betűsört, amely a korábbi, átlagos megkülönböztető képességgel rendelkező szó/ábrás megjelölésben domináns, oly módon vesznek át valamely harmadik személy későbbi szómegjelölésébe, hogy e betűsorhoz egy arra vonatkozó leíró jellegű szószerkezetet toldanak, amely a betűsört a leíró jellegű szavak rövidítéseként magyarázza meg?

FORMATERVEZÉSI MINTÁK OLTALMÁRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-479/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet³⁶

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesgerichtshof (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH

Alperes: H. Gautzsch Großhandel GmbH & Co. KG

Tényállás:

A felek kerti bútorokat forgalmaznak. A felperes kínálatába tartozik a Németországban forgalmazott, baldachinnal ábrázolt kerti pavilon (a kereset tárgyát képező minta). 2006 közepétől az alperes egy kínai vállalkozás által gyártott kerti pavilont árult. A felperes úgy véli, hogy a kereset tárgyát képező minta lajstromozás nélküli közösségi formatervezésimintalom alatt áll. A felperes állítása szerint a kereset tárgya szerinti mintát 2004 őszén alkotta, és a minta 2005. április-május hónapokban szerepelt a felperes által kiadott újságban, amelyeket eljuttattak az ágazat legnagyobb bútor- és kertibútor-kereskedőjéhez, valamint bútorbeszerzési szervezetekhez. Az alperes által forgalmazott pavilon a kereset tárgyát képező minta csaknem azonos utánzásának tekintendő.

Az alperes arra hivatkozott, hogy az általa forgalmazott pavilont a kínai gyártó 2005 elején a kereset tárgya szerinti minta ismerete nélkül önállóan fejlesztette ki, és mutatta be 2005 márciusában európai ügyfeleknek kínai bemutatótermeiben.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a közösségi formatervezési mintáról szóló 6/2002/EK rendelet³⁷ 11. cikkének (2) bekezdését³⁸, hogy **a formatervezési minta a rendes üzletvitel során ésszerűen juthatott az érintett ágazatban az Unióban működő szakmai körök tudomására, ha a formatervezési mintáról készült képeket eljuttatták a kereskedőknek?**

2. Úgy kell-e értelmezni a 6/2002/EK rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatát³⁹, hogy a formatervezési minta, jöllehet azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatolagos titoktartási kötelezettség terhe nélkül mutatták be, a rendes üzletvitel során

³⁶ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147846&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=200454>

³⁷ A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet

³⁸ Az (1) bekezdés alkalmazásában a formatervezési mintát akkor kell a Közösségben nyilvánosságra jutottnak tekinteni, ha azt oly módon tették közzé, állították ki, hozták kereskedelmi forgalomba, vagy vált bárki számára hozzáférhetővé, hogy ezek az események a rendes üzletvitel során ésszerűen juthattak az érintett ágazatban a Közösségben működő szakmai körök tudomására. A formatervezési minta nem tekinthető azonban nyilvánosságra jutottnak, ha azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatolagos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be. [11. cikk (2) bekezdés]

³⁹ Az 5. és az 6. cikk alkalmazásában a mintát nyilvánosságra jutottnak kell tekinteni, ha az 5. cikk (1) bekezdésének a) pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontjában vagy – az esettől függően – a 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett időpontot megelőzően a lajstromozást követő közzététellel, egyéb közlés útján, kiállítással, kereskedelmi forgalomba hozatallal vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált, kivéve ha ezek az események a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök tudomására. [7. cikk (1) bekezdés első mondat]

ésszerűen nem juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására, ha

- a) azt csak a szakmai körök egyetlen vállalkozása számára mutatták be, vagy
- b) azt valamely vállalkozásnak a szokásos piacfigyelés körén kívül eső kínai bemutatótermében állították ki?

3. Úgy kell-e értelmezni a 6/2002/EK rendelet 19. cikkének (2) bekezdését⁴⁰, hogy a **lajstromozás nélküli mintaoltalom jogosultját terheli annak bizonyítása, hogy az engedély nélküli hasznosítás az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye?**

A 3. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

Megfordul-e a bizonyítási teher vagy könnyebbé válik-e a bizonyítási teher a lajstromozás nélküli mintaoltalom jogosultja vonatkozásában, ha a formatervezési minta és az engedély nélküli hasznosítás tárgya között lényeges hasonlóságok állnak fenn?

4. **Elévülhet-e a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásán alapuló, a 6/2002/EK rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja⁴¹ szerinti eltiltási igény?**

A 4. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

Az uniós jogon alapul-e az elévülés, és adott esetben mely rendelkezésen?

5. **Jogvesztés tárgya lehet-e a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásán alapuló, a 6/2002/EK rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti tilalmi jog?**

Az 5. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

Az uniós jogon alapul-e a jogvesztés, és adott esetben mely rendelkezésen?

6. Úgy kell-e értelmezni a 6/2002/EK rendelet 89. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy a **lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásán alapuló, az Unió egészében gyakorolt megsemmisítési, adatszolgáltatási és kártérítési kérelmekre a bitorlás elkövetési helye szerinti tagállamok joga alkalmazandó?**

Döntés:

1. Valamely lajstromozás nélküli formatervezési minta a rendes üzletvitel során ésszerűen juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására, amennyiben az említett formatervezési mintáról készült képeket terjesztettek az ezen ágazatban működő kereskedők között. Ennek – az előtte folyó ügy körülményeire tekintettel történő – értékelése a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság feladata

2. Valamely lajstromozás nélküli formatervezési minta, jóllehet azt harmadik személyek számára kifejezett vagy hallgatólagos titoktartási kötelezettség terhe nélkül mutatták be, a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására, amennyiben azt csak az említett ágazathoz tartozó egyetlen vállalkozás számára mutatták be, vagy azt csak az Unió területén kívül található valamely vállalkozás bemutatótermében állították ki. Ennek – az előtte folyó ügy körülményeire tekintettel történő – értékelése a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság feladata.

3. Az oltalom alatt álló minta jogosultját terheli annak bizonyítása, hogy a vitatott használat e minta utánzásának következménye. Ha azonban a közösségi

⁴⁰ A lajstromozás nélküli mintaoltalom esetén a mintaoltalom jogosultja csak akkor léphet fel az (1) bekezdésben említett cselekmények megakadályozása érdekében, ha az engedély nélküli hasznosítás az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye. Az engedély nélküli hasznosítás nem tekinthető az oltalom alatt álló minta utánzásából fakadó hasznosításnak, ha olyan szerző önálló alkotómunkájának eredménye, akiről ésszerűen feltételezhető, hogy nem ismerhette a jogosult által nyilvánosságra hozott formatervezési mintát. [19. cikk (2) bekezdés]

⁴¹ Ha a bitorlás vagy annak kísérlete tárgyában indított perben a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság úgy találja, hogy az alperes a közösségi formatervezésiminta-oltalmat bitorolja, vagy azt megkísérelte, a bíróság – feltéve hogy nyomós okból ettől el nem tekint – a következő intézkedéseket hozhatja eltilthatja az alperest a közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásával vagy annak kísérletével összefüggő cselekmények folytatásától. [89. cikk (1) bekezdés a) pont]

formatervezésiminta-oltalmi bíróság megállapítja, hogy e bizonyítási tehernek az említett jogosult általi viselése a bizonyításfelvételt lehetetlenné vagy túlzottan nehézvé tenné, a tényleges érvényesülés elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében a nemzeti jog alapján rendelkezésére álló valamennyi eljárásjogi eszközt igénybe kell vennie e nehézség áthidalása végett, beleértve adott esetben a bizonyítási teher megfordulását vagy könnyítését előíró nemzeti jogszabályokat.

4-5. A 6/2002 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján benyújtott keresettel szembeni védekezés keretében felhozható elévülésre és jogvesztésre a nemzeti jog irányadó, amelyet az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartásával kell alkalmazni.

6. **A bitorlást megvalósító termékek megsemmisítésére irányuló kérelmekre a bitorlás vagy azzal fenyegető cselekmény elkövetési helye szerinti tagállam joga irányadó**, a nemzetközi magánjogot is ideértve. **Az e cselekmények elkövetőjének tevékenységeiből eredő kár megtérítésére** és az e tevékenységekre vonatkozó **adatok** e kár megállapítása érdekében történő **szolgáltatására irányuló kérelmekre** a rendelet 88. cikke (2) bekezdésének megfelelően **az eljáró közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság nemzeti joga irányadó**, nemzetközi magánjogát is ideértve.